

10. ↑

Zofia Stryjeńska

Podhalański grajek

Cena wylicytowana: 42 000 zł

gwasz/tektura, 94 x 56 cm

sygnowany śr.d.: 'Z. STRYJEŃSKA'

Podatki i opłaty

- Do kwoty wylicytowanej doliczana jest opłata aukcyjna. Stanowi ona część końcowej ceny obiektu i naliczana jest degresywnie w zależności od kwoty wylicytowanej: do 100 000 złotych (włącznie) - w wysokości 18%, a powyżej 100 000 złotych - w wysokości 15%. - Do kwoty wylicytowanej doliczona zostanie opłata z tytułu "droit de suite". Dla ceny wylicytowanej o równowartości do 50 000 EUR stawka opłaty wynosi 5%. Opłata ustalana jest przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłoszonego przez NBP w dniu poprzedzającym dzień aukcji.

Esej

Zainteresowanie tematyką podhalańską w polskiej sztuce sięga początku XIX wieku. Kult górskiego krajobrazu nasilił się szczególnie po utracie niepodległości. Surowa uroda Tatr oraz kultura góralska stanowiły wówczas metaforę wolności. Podhale było również traktowane jako niepodległy fragment zniewolonej ojczyzny. Wśród malarzy dwudziestolecia międzywojennego najoryginalniejszą artystką tworzącą przewrotną apoteozę góralskiej kultury była niewątpliwie Zofia Stryjeńska. Jako rodowita krakowianka od najwcześniejszych lat chłonęła kolorową kulturę ludową otaczającego ją świata. „Księżniczka malarstwa polskiego” jako archetyp decydujący o kształcie jej późniejszej twórczości upatrywała we wspomnieniu wielobarwnego tłumu handlarzy zjeżdżających na rynek z podkrakowskich wsi. Fascynacja kulturą ludową ujawnia się w emblematycznych pracach ukazujących sielankowe sceny z życia polskiej wsi. Do obrazów o szczególnej wartości zaliczają się motywy ilustrujące kulturę podhalańskich górali. Stryjeńska na gruncie sztuki polskiej dokonała wyjątkowego przetworzenia motywów związanych z tatrzańskimi obyczajami. Jako pierwsza wśród międzywojennych artystów nie była chłodnym obserwatorem ludowych zwyczajów, lecz w charakterystyczny dla siebie sposób stworzyła barwny wizerunek, syntetyzując wszystkie składniki współtworzące fenomen podhalańskiej kultury: bogaty strój, sielankową obyczajowość, krajobraz oraz wyjątkową morfologię sztuki górali. Wyobrażone przez Stryjeńską sceny łączyła zawsze zwarta, zrytmizowana kompozycja, w której bohaterowie afirmują życie wtopieni w rytm natury. Szczególną cechą malarstwa artystki jest żywa kolorystyka oraz dbałość o szczegóły bogato zdobionych ludowych strojów. W prezentowanej pracy autorka z dbałością oddaje wszystkie elementy podhalańskiego ubioru: czarny, filcowy kapelusz dekorowany białymi muszelkami, zarzuconą przez ramię cuchę, portki z białego sukna zakończone pomponami, ozdobione motywem parzenicy. Młody góral został przedstawiony w trakcie grania na dwojnicy – instrumencie, który w Polsce występuje jedynie na Podhalu. Swoją wizją ludowych motywów Stryjeńska zyskała miano współtwórczyni narodowego stylu w sztuce i polskiego art déco. Nic dziwnego, że „Księżniczka malarstwa polskiego” należała w latach międzywojennych do grona najwybitniejszych europejskich artystów zarówno pod względem artystycznych realizacji, jak i komercyjnych sukcesów. Jej dynamiczne, syntetycznie potraktowane wielobarwne ujęcia podhalańskich motywów w nowy sposób zobrazowały kulturę górali, podkreślając jej niebagatelny wpływ na potrzebę ukształtowania sztuki narodowej niepodległej ojczyzny.